

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาภาษาไทยถิ่นใต้ที่ผ่านมามีผู้ศึกษาทั้งในเชิงพรรณนาและเปรียบเทียบ การศึกษาในเชิงพรรณนาเป็นการศึกษาโดยใช้ผู้ออกภาษาซึ่งเป็นตัวแทนของภาษาถิ่นที่ต้องการศึกษา หรือใช้ตนเองเป็นผู้ออกภาษา (ถ้าคนเป็นเจ้าของภาษาถิ่นนั้นๆ) แล้วมีการตรวจสอบข้อมูลกับผู้ออกภาษาที่พูดภาษาถิ่นเดียวกัน ส่วนการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบศึกษาไวยากรณ์ในเรื่องระบบเสียง ศัพท์ และการเรียงคำ โดยมีการคัดเลือกผู้ออกภาษาอย่างมีระบบ มีการควบคุมตัวแปรทางสังคม เช่น เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา ฯลฯ

1.1. งานวิจัยเชิงพรรณนาในเรื่องระบบเสียงของภาษาไทยถิ่นใต้ที่ผ่านมามี เช่น งานวิจัยของ สุวิมล ชรรณขันธ์ (1978) วิจินต์ ฉันทะวิบูลย์ (1959) สมจิต ปิยะธรรม (1970) ไสว เรื่องพิเศษ (2520) และ วิไลวรรณ คำรักษ์ (2513)

1.2 งานวิจัยเชิงเปรียบเทียบในเรื่องระบบเสียง งานวิจัยกลุ่มนี้แบ่งย่อยได้ 2 ประเภท คือ

1.2.1 งานวิจัยเชิงเปรียบเทียบเฉพาะเสียงภาษาไทยถิ่นใต้ แบ่งเป็นการศึกษาเปรียบเทียบภาษาถิ่นย่อย ที่พูดกันเฉพาะในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งเพียงจังหวัดเดียว เช่น งานวิจัยของ ชีระพันธ์ ล.ทองคำ และคณะ (2521) จริยา สมนึก (2524) และการศึกษาเปรียบเทียบภาษาถิ่นย่อยที่พูดกันในหลายจังหวัด เช่น งานวิจัยของ เจริญขวัญ ชรรณประคินธุ์ (2524) ทิลเลอร์ (1976)

1.2.2. งานวิจัยเปรียบเทียบระบบเสียงของภาษาไทยถิ่นใต้กับระบบเสียงของภาษาไทยถิ่นอื่น เช่น งานวิจัยของ เกศมณี เทพวัลย์ (2526) วิจินต์ ฉันทะวิบูลย์ (2499) บรรานัน (1959)

1.3. งานวิจัยเปรียบเทียบในเรื่องคำศัพท์ เช่น งานวิจัยของ วรณพร ทองมาก (2526) ประภาพรรณ เสนีตันติกุล (2527) วิไลวรรณ คำรักษ์ (2513) และพจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ 2525¹

1.4. งานวิจัยเชิงเปรียบเทียบในเรื่องของการเรียงคำ เช่น งานวิจัยของ เปรมจิต หนองวงศ์ (2523) *

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ นครศรีธรรมราช มีการแปรในเรื่องของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ จนสามารถแบ่งเขตภาษาย่อยได้ ส่วนการแปรของศัพท์นั้น ประภาพรรณ เสนีตันติกุล ได้ศึกษาไว้ แต่เป็นการศึกษาเฉพาะจุดใดจุดหนึ่งในแต่ละจังหวัดเพียงจุดเดียว ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาเรื่องการแปรของศัพท์ใน 2 จังหวัดข้างต้นอย่างละเอียด เพื่อคว้ามมีการใช้ศัพท์ต่างกันอย่างไร และเพื่อนำความต่างนี้มาแบ่งเขตภาษาย่อย และเปรียบเทียบกับกาแปรของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ที่ใ้เคยมีผู้ศึกษาไว้แล้ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการแปรของศัพท์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช ทุกคำ
2. เพื่อนำผลการศึกษามาแบ่งเขตภาษาย่อย
3. เพื่อเปรียบเทียบการแปรของศัพท์ กับการแปรของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว

¹สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ 2525 (กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานคร, 2525).

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยจะศึกษาการแปรของศัพท์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช ทุกคำบอรวมทั้งสิ้น 267 คำบอ โดยใช้ศัพท์ที่เกิดจากหน่วยอรรถ 30 หน่วยอรรถเป็นเกณฑ์ ในเรื่อง การวิเคราะห์ศัพท์ผู้วิจัยจะพิจารณาเฉพาะเสียงสระ และเสียงพยัญชนะเท่านั้น ส่วนเสียงวรรณยุกต์จะไม่นำมาพิจารณา

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ เรื่องการแปรของศัพท์ในภาษาไทยถิ่นใต้
2. ผลของการศึกษาจะชี้ให้เห็นว่าการแปรของศัพท์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช เหมือนหรือต่างกับการแปรของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามต่อไปนี้ เป็นนิยามที่นักภาษาศาสตร์กำหนดขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ เช่นเดียวกับผู้วิจัยบางท่าน เช่น จำลอง คำบุญชู (2528) ประภาพรรณ เสนีคันติกุล (2527)

1. ภาษาถิ่นย่อย คือ ภาษาย่อยของภาษาถิ่น
2. ภาษาไทยถิ่นใต้ คือ ภาษาย่อยของภาษาไทยที่ไร้พุกกันในบริเวณภาคใต้ของประเทศไทย
3. ภาษาไทยถิ่นกลาง คือ ภาษาย่อยของภาษาไทยที่ไร้พุกกันในบริเวณภาคกลางของประเทศไทย
4. เส้นแบ่งเขตภาษา คือ เส้นสมมุติที่ลากระหว่างบริเวณซึ่งมีลักษณะทางภาษาอย่างใดอย่างหนึ่งต่างกัน
5. แนวแบ่งเขตภาษา คือ แนวแบ่งบริเวณที่มีการใช้ภาษาต่างกัน
6. หน่วยอรรถ คือ หน่วยความหมาย แต่ละหน่วยอรรถอาจแทนด้วยศัพท์ 1 ศัพท์ หรือมากกว่าก็ได้
7. คำ คือ รูปทางภาษาที่มีความหมาย ซึ่งยังไม่ผ่านขั้นตอนของการวิเคราะห์ศัพท์

8. ศัพท์ คือ คำที่ผ่านขั้นตอนของการวิเคราะห์ศัพท์แล้ว เป็นสมาชิกของแต่ละหน่วยอรรถ แต่ศัพท์อาจมีรูปแปรหรือไม่ก็ได้

9. รูปแปร คือ รูปของศัพท์เดียวกัน จะมีความคล้ายคลึงกันทางเสียงมาก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยของ ชีระพันธ์ อ.ทองคำ และคณะ

ชีระพันธ์ อ.ทองคำ และคณะ ได้วิจัยเรื่อง "เสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 16 อำเภอ" พบว่า เสียงและระบบเสียงของภาษาถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี 16 อำเภอ เหมือนกัน และแตกต่างกันจนสามารถแบ่งเป็นเขตภาษาย่อยลงไปอีกได้ ชีระพันธ์ได้ใช้วรรณยุกต์ พยัญชนะ และสระบางเสียงเป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาษาย่อยดังนี้

1. ใช้วรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ แบ่งได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ (ดูภาพที่ 1 หน้า 6)

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ภาษาในอำเภอท่าชนะ ไชยา ท่าฉาง ศิริรัฐนิคม พุนพิน เมือง และเคียนซา ซึ่งมีวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียงดังนี้

ว.1 สูง-ตก หรือ สูง-ขึ้น-ตก

ว.2 สูง-ระดับ หรือ สูง-เลื่อนลงเล็กน้อย และเสียงย่อยสูงขึ้น

ว.3 กลาง-ขึ้น-ตก

ว.4 ต่ำ-ขึ้น-ตก

ว.5 ต่ำ-ขึ้น

ว.6 ต่ำ-ระดับ หรือ ต่ำ-เลื่อนลง

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ภาษาในอำเภอกาญจนดิษฐ์ คอนสัก เกาะสมุย และเกาะพะงัน ซึ่งมีวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง เช่นเดียวกับภาษาในกลุ่มที่ 1 คือ

ยอยสูง - ขึ้น

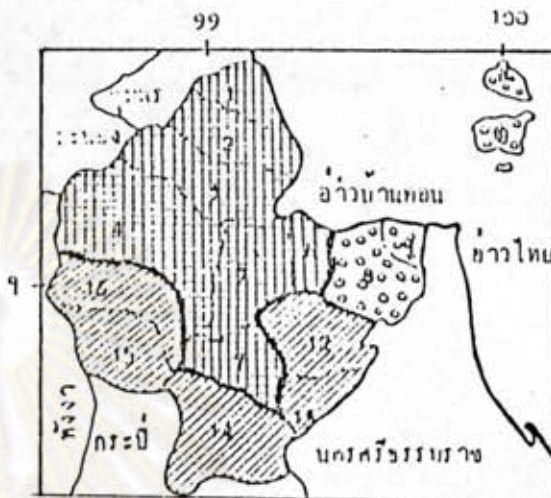
- ว.1 สูงตก หรือ สูง - ขึ้น - ตก
 ว.2 สูง - รัศมี หรือ สูง - เลื่อนลงเล็กน้อย และอาจจะมีเสียง -
 ว.3 กลาง - ขึ้น - ตก
 ว.4 คำ - ขึ้น - ตก หรือ คำ - ตก
 ว.5.1 คำ - ขึ้น
 ว.5.2 กลาง - ขึ้น
 ว.6 คำ - รัศมี หรือ คำ - เลื่อนลง

กลุ่มที่ 3 ไค่แก่ภาษาในอำเภอนาสาร เวียงสระ พระแสง พนม
 และบ้านตาขุน ซึ่งมีวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง คือ

- ว.1 สูง - ขึ้น - ตก หรือ สูง - ตก
 ว.2 สูง - เลื่อนลง ซึ่งอาจจะเป็นสูง - ตก หรือ สูง - ขึ้น -
 ตก - ขึ้น และอาจจะมีเสียงยอย สูง - ขึ้น หรือ สูง - ตก - ขึ้น
 ว.3 กลาง - ขึ้น - ตก
 ว.4 คำ - ขึ้น - ตก หรือ คำ - ตก
 ว.5 คำ - ขึ้น
 ว.6 คำ - เลื่อนลง หรืออาจจะเป็นคำ - รัศมี
 ว.7 กลาง - รัศมี ซึ่งมีเสียงยอยคือ กลาง - ขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงการแบ่งเขตภาษามือของภาษาไทยถิ่นสุราษฎร์ธานี โดยให้วรรคทุกทเป็นหลัก (คัดแปลงจาก มีระพันธ์ อ.ทองคำ 2521)

	A	B	C	DL	DS	
กลุ่มที่ 1 แบบ ก 	1	K ^{ว.1}		Γ, Γ		1. อ.ท่าชนะ
	2	K ^{ว.3}		ว.2	ว.5	2. อ.ไชยา
	3	K			Γ	3. อ.ท่าฉาง
	4	K ^{ว.4}	Γ ^{ว.5}	Γ ^{ว.6}		4. อ.คีรีรัฐนิคม
กลุ่มที่ 2 แบบ ข 	1	K ^{ว.1}		Γ ^{ว.2} , Γ		5. อ.ศพนหิน
	2	K ^{ว.3}		ว.5.2	Γ	6. อ.เมือง
	3	K			Γ	7. กิ่ง อ.เคียนซา
	4	K ^{ว.4}	Γ ^{ว.5.1}	Γ ^{ว.6}	Γ ^{ว.5.1}	Γ ^{ว.6}
กลุ่มที่ 3 แบบ ก 	1	K ^{ว.1}		Γ ^{ว.2} , Γ		9. กิ่ง อ.คอนสัก
	2	K ^{ว.5}		ว.7	Γ, Γ	10. อ.เกาะสมุย
	3	K			Γ, Γ	11. กิ่ง อ.พุน
	4	K ^{ว.4}	Γ ^{ว.5}	Γ ^{ว.6}	Γ ^{ว.5.1}	Γ ^{ว.6}

ศูนย์วิทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหา

2. ใช้พยัญชนะเป็นเกณฑ์ แบ่งย่อยได้ 2 ประเภท

ประเภทที่ 1 แบ่งโดยใช้เสียงพยัญชนะต้น ง- [ŋ-] และ
 ฮ- [h-] เป็นเกณฑ์ (ดูภาพที่ 2 หน้า 8)
 กลุ่มที่ใช้เสียงพยัญชนะต้น ง- [ŋ-] ได้แก่ ภาษาในอำเภอ
 ท่าชนะ ไชยา และท่าฉาง

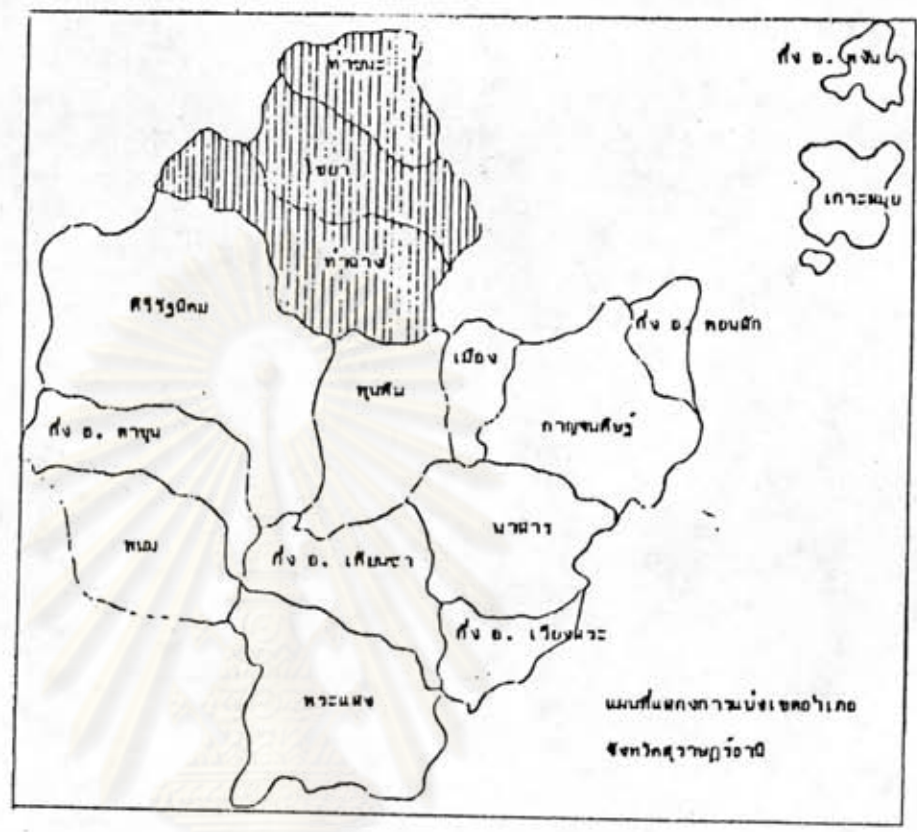
กลุ่มที่ใช้เสียงพยัญชนะต้น ฮ- [h-] ได้แก่ ภาษาในอำเภอ
 ศิริรัฐนิคม พุนพิน เมือง คอนสัก กาญจนคีรี บ้านตาขุน เคียนซา นาสาร
 เวียงสระ พนม พระแสง เกาะพัง และเกาะสมุย

ประเภทที่ 2 แบ่งโดยใช้พยัญชนะท้าย (ตัวสะกด) -ก [-k]
 และ -อ [-ʔ] โทพยางค์ท้ายเสียงยาวเป็นเกณฑ์ (ดูภาพที่ 3 หน้า 9)
 กลุ่มที่ใช้พยัญชนะท้าย -ก (-k) ได้แก่ ภาษาในอำเภอกอนสัก
 และอำเภอกาญจนคีรี

กลุ่มที่ใช้พยัญชนะท้าย -อ (-ʔ) ได้แก่ ภาษาในอำเภอท่าชนะ ไชยา
 ท่าฉาง ศิริรัฐนิคม พุนพิน เมือง บ้านตาขุน เคียนซา นาสาร พนม พระแสง
 เวียงสระ เกาะพัง และเกาะสมุย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2 แผนที่แสดงการแบ่งเขตภาษาย่อยของภาษาไทยถิ่นสุราษฎร์ธานี โดยใช้เสียงพยัญชนะต้น ง [ŋ-] และ ฮ [h-] เป็นหลัก (คัดแปลงจาก ชีระพันธ์ อ.ทองคำ 2521)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. แบ่งโดยไร้สระเป็นเกณฑ์

ประเภทที่ 1 แบ่งโดยไร้เสียงสระ เิว [i:u] และ เิว [i'u]
เป็นเกณฑ์ (ดูภาพที่ 4 หน้า 11)

กลุ่มที่ไร้เสียงสระ เิว [i:u] ได้แก่ภาษาในอำเภอกะสมุย
เกาะพะงัน คอนสัก กาญจนคีรี นาสาร เคียนซา เวียงสระ พนม และพระแสง

กลุ่มที่ไร้เสียงสระ เิว [i'u] ได้แก่ภาษาในอำเภอท่าชนะ
ไชยา ท่าทาง ศิริรัฐนิคม พุนพิน เมือง และบ้านตาขุน

ประเภทที่ 2 แบ่งโดยไร้เสียงสระ เ-ย [r:i] และสระ เ-อ [r:]
ในคำว่า "เรอ" เป็นเกณฑ์ (ดูภาพที่ 5 หน้า 12)

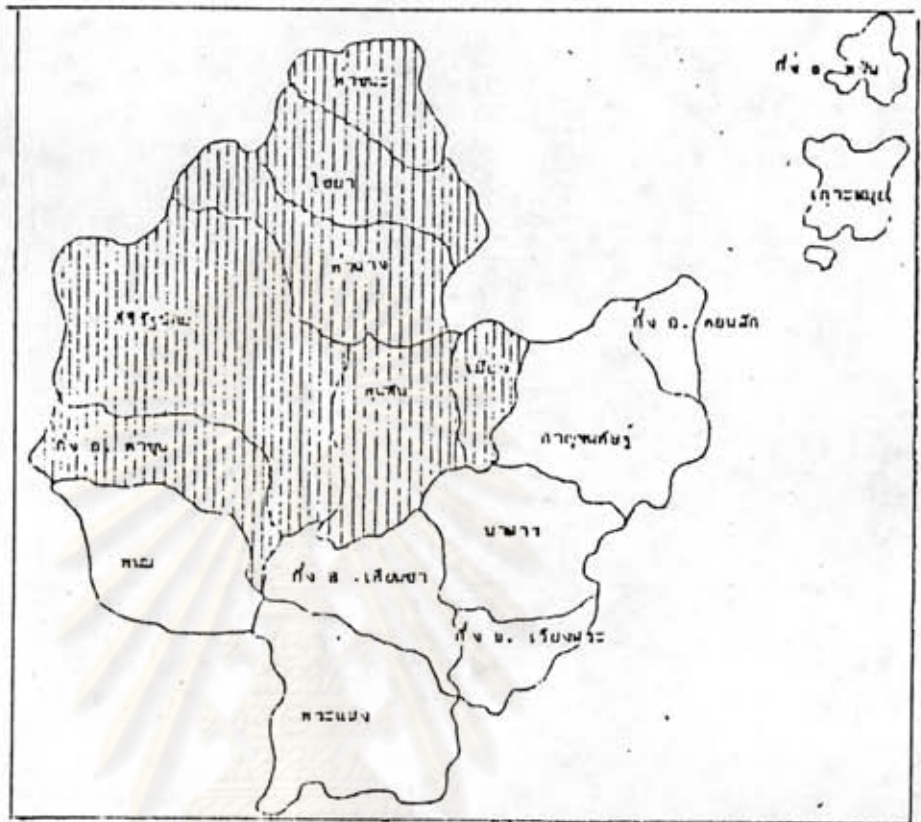
กลุ่มที่ไร้เสียงสระ เ-ย [r:i] ได้แก่ ภาษาในอำเภอท่าชนะ
ไชยา ท่าทาง ศิริรัฐนิคม พุนพิน เมือง บ้านตาขุน พนม เคียนซา เวียงสระ และ
พระแสง

กลุ่มที่ไร้เสียงสระ เ-อ [r:] ได้แก่ ภาษาในอำเภอนาสาร
กาญจนคีรี คอนสัก เกาะสมุย และเกาะพะงัน

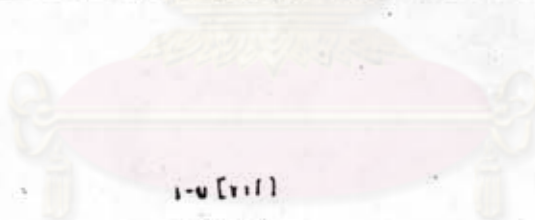
ศูนย์วิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อศึกษาระบบนิเวศภาษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4 แผนที่แสดงการแบ่งเขตภาษาย่อยของภาษาไทยถิ่นสุราษฎร์ธานี โดยใช้เสียงสระ ๕๖ [i:u] และ ๕๗ [i:u] เป็นหลัก (ดัดแปลงจาก ชีระพันธ์ อ.ทองคำ 2521)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

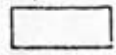
ภาพที่ 5 แผนที่แสดงการแบ่งเขตภาษาย่อยของภาษาไทยถิ่นสุราษฎร์ธานี โดยใจเสิบงตระกูล
 เ-บ [y:i] และ เ-อ [y:] เป็นหลัก (คัดแปลงจากพิธีรัตน์ อ.ทองคำ 2521)

เ-บ [y:i]

เ-อ [y:]

ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานวิจัยของ จริยา สมนึก

จริยา สมนึก ได้วิจัยเรื่อง "ระบบเสียงภาษาถิ่นย่อยของจังหวัดนครศรีธรรมราช" โดยใช้วรรณยุกต์ และพยัญชนะ เป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาษาย่อย ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (ดูภาพที่ 6 หน้า 16)

1. ใช้วรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขต

สามารถแบ่งภาษาถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราชทั้ง 16 อำเภอ ออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ 2 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ภาษาที่พูดในอำเภอสีชล ท่าศาลา พรหมคีรี เมือง ปากพนัง เจียรใหญ่ หัวไทร ชะอวด ร่อนพิบูลย์ ลานสกา หุ้่งสง กิ่งอำเภอ นามบอน หุ้่งใหญ่ ฉวาง และทิดูน ซึ่งมีวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียงดังนี้

- ว.1 สูง-ขึ้น-ตก
- ว.2 สูง-ระดับ
- สูง-ขึ้น
- ว.3 กลาง-ขึ้น-ตก
- ว.4 กลาง-ระดับ
- กลาง-ขึ้น
- ว.5 ต่ำ-ขึ้น-ตก
- ว.6 ต่ำ-ขึ้น
- ว.7 ต่ำ-เลื่อนลง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ภาษาที่พูดในอำเภอหนอง มีวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง

คือ

- ว.1 สูง-ขึ้น-ตก
- ว.2 สูง-ระดับ
สูง-ขึ้น
- ว.3 กลาง-ขึ้น-ตก
- ว.4 ต่ำ-ขึ้น
กลาง-ขึ้น
- ว.5 ต่ำ-ขึ้น-ตก
- ว.6 ต่ำ-เลื่อนลง

2. ไรพยัญชนะเป็นเกณฑ์

ประเภทที่ 1 แบ่งโดยไรพยัญชนะควบกล้ำเป็นเกณฑ์ แบ่งได้เป็น 2

กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 มีพยัญชนะควบกล้ำ 13 เสียง ได้แก่ ภาษาในอำเภอ
ท่าเสา พรหมคีรี เมือง ปากหม้าง เชียงใหญ่ หัวไทร ระอวก ร่อนพิบูลย์ ลานสกา
ทุ่งสง กิ่งอำเภอนาบอน ทุ่งใหญ่ ฉวาง และพิปูน

กลุ่มที่ 2 มีพยัญชนะควบกล้ำเพียง 11 เสียง (ไม่มีเสียงพยัญชนะ
ควบกล้ำ mv- และ ml-) ได้แก่ ภาษาในอำเภอหนอง และอำเภอสิชล

ประเภทที่ 2 แบ่งโดยไรพยัญชนะท้าย -ก [-k] และ -อ [-ʔ]
ในพยางค์ท้ายเสียงยาวเป็นเกณฑ์ แบ่งได้ 3 กลุ่มคือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มที่ ๑ พยัญชนะท้าย -ก [-k] ได้แก่ ภาษาในอำเภอชนอม สิริล
ท่าศาลา พรหมคีรี เมือง ปากพื้ง เจียรใหญ่ หัวไทร ระอวก ร่อนพิบูลย์ ลานสกา
และทิวุ่น

กลุ่มที่ ๒ พยัญชนะท้าย -อ [-ʔ] ได้แก่ ภาษาในอำเภอฉวาง หุ่งสง
และหุ่งใหญ่

กลุ่มที่ ๓ พยัญชนะท้ายทั้ง -ก [-k] และ -อ [-ʔ] ได้แก่ ภาษา
ในกิ่งอำเภอนามอน

สำหรับสระไม่สามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งภาษาย่อยได้ เพราะ
ทั้ง 16 อำเภอมีจำนวนหน่วยเสียงสระเท่ากันและเหมือนกันหมด คือ มีสระเดี่ยว 16 หน่วย
เสียง สระประสม 2 เสียง 14 หน่วยเสียง สระประสม 3 เสียง 3 หน่วยเสียง

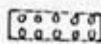
เมื่อเปรียบเทียบงานวิจัยของธีระพันธ์ และของจริยา พบว่า ภาษาในอำเภอกาญจนดิษฐ์
คอนสัก เกาะสมุย และกิ่งอำเภอเกาะพัง ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีระบบวรรณยุกต์
เหมือนกับภาษาในอำเภอชนอม ของจังหวัดนครศรีธรรมราช และภาษาในอำเภอบ้านตาขุน
พนม พระแสง เวียงสระ และนาสาร ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ก็มีระบบวรรณยุกต์เหมือน
กับภาษาในอำเภอสิชล ท่าศาลา พรหมคีรี เมือง ปากพื้ง หัวไทร เจียรใหญ่
ระอวก ร่อนพิบูลย์ ลานสกา หุ่งใหญ่ ฉวาง ทิวุ่น และนามอน ของจังหวัด
นครศรีธรรมราช (กุลาพิที่ 7 หน้า 17)

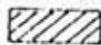
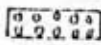
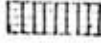
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 6 แผนที่แสดงเขตภาษาขอมในจังหวัดนครศรีธรรมราช
(จิวา สมนึก : 2525)

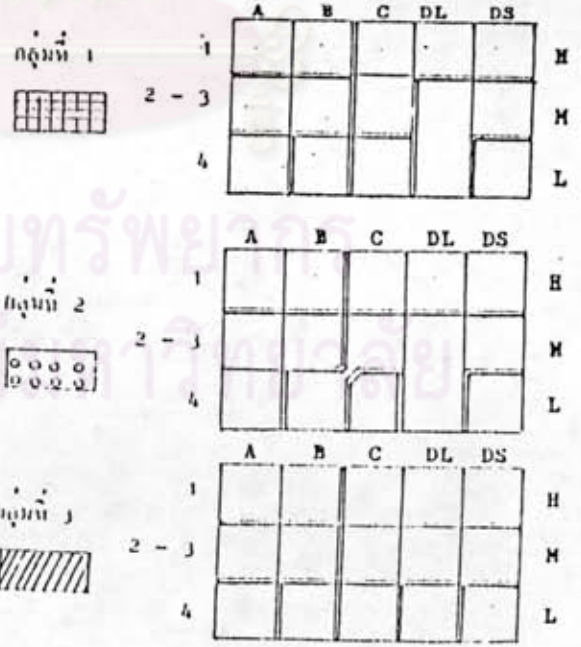
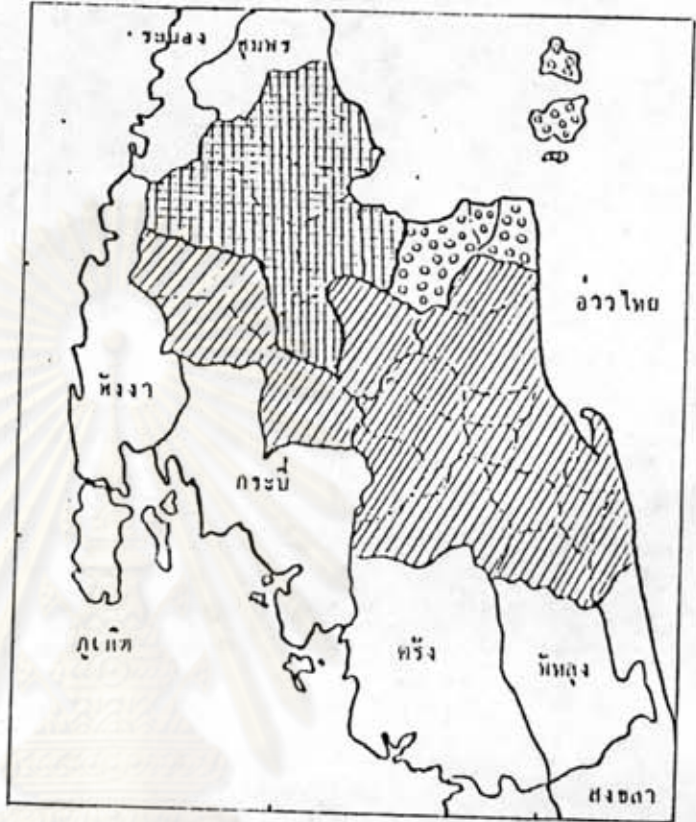

ก. ใช้ระบบวรรณะทุกคำเป็นเกณฑ์ รูปแบบที่ 1
 รูปแบบที่ 2

ข. ใช้หลักฐานะควบกล้ำ mr- และ ml- เป็นเกณฑ์
 มี mr- และ ml-
 ไม่มี mr- และ ml- (ใช้ r- หรือ l- แทน)

ค. ใช้เสียงพยัญชนะหน้า -k และ -? ในคำพยางค์กลางเสียงยาวเป็นเกณฑ์
 เป็น CV:k
 เป็น CV:?
 เป็นทั้ง CV:k และ CV:?

ภาพที่ 7 แผนที่แสดงการกระจายของรูปแบบสรรพทุกในภาคใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี (วิชา สมปีถ 2525)

งานวิจัยของประภาพรรณ เสณีตันติกุล

ประภาพรรณ เสณีตันติกุล ได้ศึกษาเปรียบเทียบศัพท์ในภาษาไทยถิ่นสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา โดยสร้างรายการคำ ซึ่งประกอบด้วยหน่วยรรถจำนวน 2616 หน่วยรรถ แบ่งตามกลุ่มความหมายได้ 16 หมวด ใ้ช้ผู้บอกภาษาจำนวน 3 คน โดยให้ผู้บอกภาษาจากอำเภอไชยาเป็นตัวแทนของผู้พูดภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี ผู้บอกภาษาจากอำเภอร่อนพิบูลย์ เป็นตัวแทนของผู้พูดภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช และผู้บอกภาษาจากอำเภอหาดใหญ่ เป็นตัวแทนของผู้พูดภาษาถิ่นสงขลา มีการควบคุมตัวแปรทางสังคม

ผลของการวิจัย พบว่า ภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา มีการใช้ศัพท์ 3 ประเภท คือ

1. ศัพท์ทุกถิ่นใช้เหมือนกันหมด
2. ศัพท์ทุกถิ่นใช้ต่างกันหมด
3. ศัพท์ถิ่นใดถิ่นหนึ่งใช้ต่างออกไปจากถิ่นอื่นเพียงถิ่นเดียว

ผลของการวิจัยพบว่าภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา มีการใช้ศัพท์เหมือนกันในอัตราสูงถึงร้อยละ 72.56 ของจำนวนหน่วยรรถทั้งหมด ทำให้สามารถสรุปได้ว่าภาษาถิ่นทั้งสามเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาถิ่นเดียวกัน คือ ภาษาไทยถิ่นใต้

สำหรับศัพท์ทุกถิ่นใช้ต่างกันหมดนั้น พบว่าภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานีแตกต่างจากภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช และสงขลา มากกว่าที่ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชและสงขลาใช้ศัพท์แตกต่างกัน ทำให้สรุปได้ว่าในแง่ของการใช้ศัพท์ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชและภาษาถิ่นสงขลา มีความใกล้ชิดกันมากกว่าที่ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชและสงขลาใกล้ชิดกับภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี

หมวดที่มีการใช้ศัพท์แตกต่างกันมากที่สุด คือหมวดชื่อโรคและอาการผิดปกติในร่างกาย ซึ่งมีการใช้ศัพท์แตกต่างกันมากถึงร้อยละ 53.85 ของจำนวนหน่วยรรถทั้งหมด

หมวดที่มีการใช้ศัพท์แตกต่างกันน้อยมาก คือหมวดคำที่ใช้เรียกเวลา วัน และปี มีการใช้ศัพท์แตกต่างกันเพียงร้อยละ 3.70

รายละเอียดเกี่ยวกับจังหวัดที่ทำการศึกษา

จังหวัดสุราษฎร์ธานี¹

ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นจังหวัดที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ ตั้งอยู่ในพื้นที่ตอนกลางของภาค อยู่ระหว่างละติจูด $9^{\circ} 48'$ เหนือ $8^{\circ} 20'$ ใต้ และลองจิจูด $99^{\circ} 50'$ ตะวันออก $98^{\circ} 17'$ ตะวันตก

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอควาง จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภออ่าวลึก

อำเภอเมือง และอำเภอคลองท่อม ของจังหวัดกระบี่ อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ กิ่งอำเภอเกาะเปเปอร์ จังหวัดระนอง กิ่งอำเภอเกาะคอเขา

อำเภอตะกั่วป่า และอำเภอกระบง จังหวัดพังงา

ภูมิประเทศ

พื้นที่ทางตอนเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่ม ทางตะวันตกเป็นที่ราบสูง ลากเทมายังตอนกลาง ตอนใต้เป็นป่าและภูเขา ตอนใกล้ทะเลเป็นที่ราบลุ่ม

เมืองสุราษฎร์ธานีมีแม่น้ำคาบิซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญสายหนึ่งของภาคใต้ และเป็นเสมือนเส้นชีวิตของชาวสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

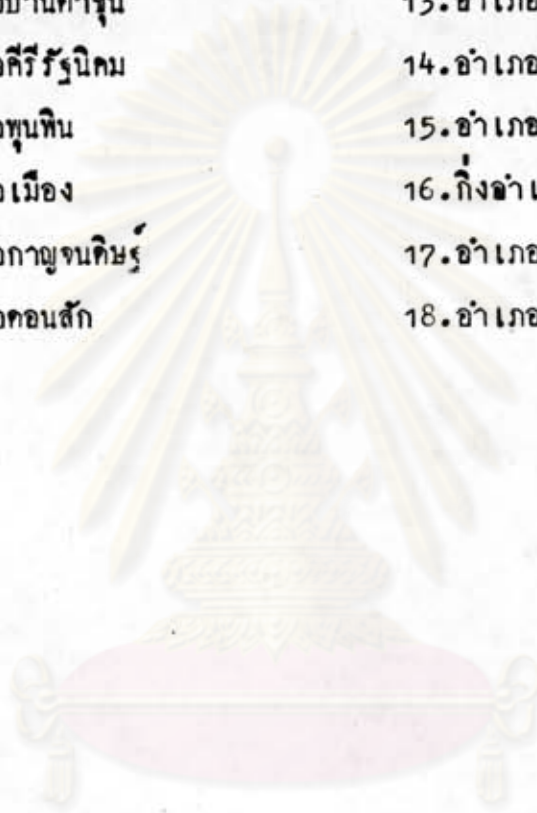
¹ปราณี วรากร, ท่องเที่ยวไปในประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา
สาทรบุรี, 2517).

การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดสุราษฎร์ธานีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ และ 2 กิ่งอำเภอ¹

คือ

1. อำเภอท่าชนะ	10. อำเภอพนม
2. อำเภอไชยา	11. กิ่งอำเภอบ้านนาเค็ม
3. อำเภอท่าฉาง	12. อำเภอบ้านนาสาร
4. อำเภอบ้านตาขุน	13. อำเภอเคียนซา
5. อำเภอคีรีรัฐนิคม	14. อำเภอพระแสง
6. อำเภอพุนพิน	15. อำเภอเวียงสระ
7. อำเภอเมือง	16. กิ่งอำเภอชัยบุรี
8. อำเภอกาญจนคีรี	17. อำเภอเกาะพะงัน
9. อำเภอคอนสัก	18. อำเภอเกาะสมุย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ดูรายชื่อตำบล ภาคผนวก หน้า 150

จังหวัดนครศรีธรรมราช¹

ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดที่มีประชากรมากที่สุดของภาคใต้ ตั้งอยู่ประมาณลองจิจูด 99° 15' - 100° 15' ตะวันออก และละติจูดที่ 8° - 9° 19' เหนือ ตั้งอยู่บริเวณเกือบกึ่งกลางของแหลมมลายู หรือแหลมไทย

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอบ้านคอน อำเภอนวมเป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ทางเหนือสุดของจังหวัด

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดศรีสะเกษ พัทลุง และสงขลา อำเภอทุ่งสง อำเภอชะอวด และอำเภอหัวไทร เป็นอำเภอที่มีอาณาเขตอยู่คั่นทิศใต้

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอไทย เป็นจังหวัดที่มีชายทะเลยาวที่สุดของประเทศไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดกระบี่

ภูมิประเทศ

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีลักษณะภูมิประเทศทั้งที่เป็นภูเขา เนินเขา และที่ราบชายฝั่งทะเล แบ่งออกได้เป็น 3 เขต ดังนี้²

1. เขตเทือกเขาคอกลาง
2. เขตที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันออก
3. เขตที่ราบตะวันตก

เขตการปกครอง

จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ กับอีก 1 กิ่งอำเภอ³ ดังนี้

¹ วิเชียร วน นคร และคนอื่นๆ , นครศรีธรรมราช (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2521).

² หน่วยงานพิเศษจังหวัดนครศรีธรรมราช, คู่มือครูวิชาสังคมศึกษา (นครศรีธรรมราช : 2520).

³ ทรายชื่อตำบล ภาคผนวก หน้า 154

1. อำเภอเมือง	9. อำเภอดิษล
2. อำเภอปากแพ	10. อำเภอหัวไทร
3. อำเภอทุ่งสง	11. อำเภอลานสกา
4. อำเภอฉวาง	12. อำเภอทุ่งใหญ่
5. อำเภออเนกประสงค์	13. อำเภอขนอม
6. อำเภอเชียรใหญ่	14. อำเภอวิปูน
7. อำเภอชะอวด	15. อำเภอพรหมคีรี
8. อำเภอท่าศาลา	16. อำเภอนาบอน
	17. กิ่งอำเภอบางขัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

